VISU ZEMJU PROLETĀRIESI, SAVIENOJIETIES!

LENIŅA KAROGS

SESTDIEN, 1986. GADA 23. AUGUSTĀ
Nr. 101 (5485)

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

Iznāk kopš 1950. gada aprīļa. Maksā 3 kap.

Mēs — par mieru!

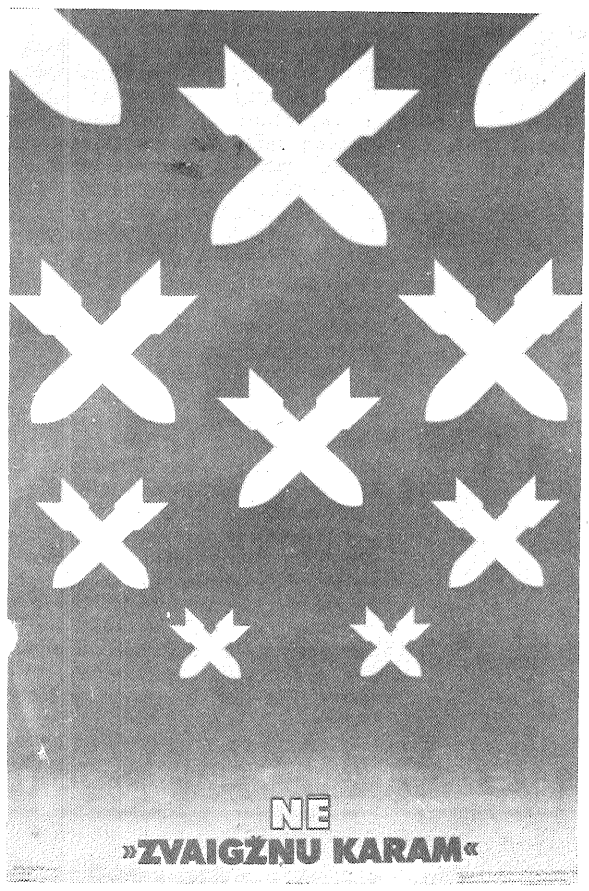

PSKP Centrālās Komitejas ģenerālsekretāra M. Gorbačova paziņojums padomju televīzijā mūsu rajonā ir darbaļaužu uzmanības centrā. Komunistiskās partijas un Padomju valdības politiku dedzīgi atbalsta strādājošo kolektīvos, visi cilvēki pauž savas ilgas pēc stabila miera virs zemes. Atsauksmēs, kas pienāk arī redakcijā, tiek atzinīgi vērtēts mūsu valsts politikas reālistiskais kurss, kuru izstrādāja vēsturiskajā PSKP XXVII kongresā.

Z. DOROFEJEVA, Preiļu siera rūpnīcas strādniece:

— Esmu pārliecināta, ka ikvienam cilvēkam vissvarīgākais šobrīd ir miera nostiprināšana. Tāpēc pilnīgi dabiski, ka mani un manus darba biedrus dziļi saviļņoja biedra M. Gorbačova runa pa televīziju šī gada 18. augusta vakarā. Paziņojums ir ārkārtīgi svarīgs, nozīmīgs. Jau pāri pusei gads, ko ANO izsludināja par Miera gadu. Vispusīgi realizējot un pagarinot kodolizmēģinājumu moratoriju, mūsu zeme dod lielu ieguldījumu svētajā cīņā par vispārēju un pilnīgu atbruņošanos.

Mēs labi izprotam starptautisko situāciju, mēs par savu pienākumu uzskatām strādāt arvien labāk, lai īstenotu uzdevumus mūsu zemes ekonomiskās un sociālās attīstības tālākai un ātrākai plauksmei. Čaklī strādāt — katra individuālā daļa kopējā miera cīņā.

M. SKUTELE, «Lauktehikas» rajona apvienības ekonomiste:

— Druvās plauja. Vācam šīgada ražu. Top stabils pamats rītdienai. Darbu visiem daudz. Un ir jāsteidzas — citādi nevar. Tāda ir loģika mūsu paātrinājumam, jaunradei. Šāda prakse mājo arī mūsu kolektīvā.

Jauncelsme mums ir dārga, to nodrošināt spēj vien miers visā pasaulē. Tāpēc es un mani darba biedri dedzīgi atbalstām Padomju Savienības jauno iniciatīvu — pagarināt kodolizmēģinājumu moratoriju. Šī soļa jēgu visiem izskaidroja PSKP CK ģenerālsekretārs M. Gorbačovs savā runā Vissavienības televīzijā.

R. DMITRIJEVA, strādniece veikalā «Celtniecības materiāli»:

— Man aug meita Taņa. Iet jau skolā. Un kopā ar dzīvesbiedru priecājos par bērna veiksmēm. Mans vīrs ir ekspeditors. Tā mēs strādājam un dzīvojam. Labi, draudzīgi, priecīgi. To visu mūsu ģimenei nodrošina miers.

Kāds ir karš, par to man stāstīja vecāki. Cik briesmīgs bija pēdējais! Daudz dzīvību izdzisa. Taču, ja izcelsies atomkarš, tad neviens neglābsies. To beidzot vajadzētu apjēgt tiem, kas žvadzina ieročus, kas tos ražo. Vai ASV prezidents R. Reigans nesaprot realitāti, vai negribēt saprast?

ASV administrācijai laiks izbeigt bruņošanās sacensību, laiks pievienoties padomju moratorijam, kuru nupat pagarināja līdz 1987. gada 1. janvārim. Ne tikai vārdos, bet darbos ir jāapliecina gatavība iet miera ceļu: ir jāatsakās no kodolieroču ražošanas un izmēģināšanas.

ATTĒLĀ: L. Šēnberga plakāts. Izdevniecība «Avots».

Raža — 86

Pārskats

par graudaugu novākšanu, linu plūkšanu un linšķiedras pārdošanu valstij līdz šā gada 22. augustam (pēc RARA dispečerdienesta datiem procentos)

Saimniecība	Novākts graudaugu	Noplūkts linu	Pārdots valstij linšķiedras
«Krasnij Oktjabrj»	96	89	53
Raiņa	95	85	41
Ļeņina	91	44	1
M. Gorkija	86	79	55
«Sarkanā ausma»	86	50	—
Dzeržinska	85	68	14
«Zelta vārpa»	80	*	*
«Rīts»	80	*	*
Oškalna	78	58	16
K. Marksa	78	45	3
«Vārkava»	77	65	55
«Sīļukalns»	73	59	23
Kirova	71	73	20
Aglonas p. s.	69	*	*
«Dzintars»	68	56	11
«Dubna»	67	75	11
Rudzātu p. s.	67	*	*
Suvorova	66	66	44
«Nākotne»	63	31	4
Rušonas p. s.	48	*	*
RAJONĀ	75	63	23

*) — nav plāna

Pārskats

par piena izslaukumiem rajona saimniecībās (pēc RARA dispečerdienesta datiem)

Saimniecība	Izslaukts no govs dienaktī augusta II dekādē	+, —, salīdz. ar iepr. dek.	+, —, salīdz. ar to pašu laiku 1985. g.
«Krasnij Oktjabrj»	15,9	+0,1	—0,6
Ļeņina	15,4	—	—0,4
Dzeržinska	13,9	—	+1,3
«Sarkanā ausma»	13,8	—0,3	—0,5
Raiņa	13,4	—0,1	+1,0
«Zelta vārpa»	13,3	—0,3	+0,8
Kirova	13,1	—0,3	—0,6
Rušonas p. s.	13,0	+0,1	+0,2
M. Gorkija	12,6	—0,1	+0,6
Oškalna	12,1	—0,7	+0,2
Rudzātu p. s.	12,0	—0,1	+0,8
«Nākotne»	12,0	—0,1	—0,4
Aglonas p. s.	11,8	+0,4	+1,3
«Sīļukalns»	11,8	—0,1	+0,6
«Vārkava»	11,7	+0,7	+1,9
K. Marksa	11,7	—0,3	—
«Rīts»	11,3	—0,2	+1,7
«Dzintars»	11,0	—	+0,4
Suvorova	11,0	—0,4	—0,1
«Dubna»	10,8	—	+0,1
RAJONĀ	12,7	—0,1	+0,3

Republikā

NEDĒĻAS NOTIKUMI

Latvijas Komunistiskās partijas CK birojs kārtējā sēdē apsprieda un apstiprināja svarīgāko pasākumu plānu PSKP CK lēmuma «Par tālāku partijas darba pilnveidošanu Tautas deputātu padomju vadīšanā» īstenošanai. Plānā paredzēti vairāki konkrēti pasākumi, kas veicami, lai attīstītu padomju iniciatīvu un patstāvību, palielinātu partijas grupu aktivitāti padomēs, propagandētu un izskaidrotu svarīgos partijas un valdības lēmumus šajā jautājumā, kā arī uzdevumus un īpatnības, ar ko iezīmējas 1987. un 1988. gadā Latvijā veicamais eksperiments, kura mērķis ir nodrošināt vietējo budžetu efektīvāku veidošanu.

Birojs apsprieda uzdevumus, kas jāveic partijas komitejām, padomju, saimnieciskajām un sabiedriskajām organizācijām, kā arī darba kolektīviem, lai vispusīgi sagatavotu republikas tautas saimniecību ziemai, nosprauda vairākus papildpasākumus šī darba uzlabošanai.

Birojs izskatīja un akceptēja pasākumus graudkopības stabilitātes paaugstināšanai un lopbarības graudu resursu palielināšanai divpadsmitajā piecgadē, izejvielu, kurināmā un citu materiālo vērtību izmantošanas kardinālai uzlabošanai tuvākajā perspektīvā un laika posmā līdz 2 000. gadam.

Biroja sēdē tika apspriesti arī vairāki citi jautājumi.

Mūsu republikā pastāv daudz problēmu. Svarīgāko vidū ir produkcijas un darba kvalitātes kardināla uzlabošana. PSKP XXVII kongress izvirzījis uzdevumu tuvākajos gados šajā virzienā panākt izšķirošu lūzumu. Paātrināt šo procesu palīdzēs PSRS Valsts standartu komitejas sastāvā izveidojamais speciālais ārpusresoru kontroles orgāns — valsts pieņemšana.

Ar jauno gadu tā sāks darboties daudzos uzņēmumos, kas izgatavo svarīgāko ražošanas vajadzībām paredzēto produkciju un tautas patēriņa preces. Rīgā notika apspriede, kurā tika aplūkoti uzdevumi, kas veicami, sagatavojot un ieviešot valsts pieņemšanu republikas apvienībās un uzņēmumos. To organizēja Latvijas Komunistiskās partijas CK, republikas Ministru Padome un PSRS Valsts standartu komitejas Latvijas republikāniskā pārvalde.

Partijas Rīgas pilsētas komitejas organizētā sanāksme izskatīja jautājumu par darbu gaitu metropolitēna celtniecības ražošanas bāzes izveidošanā. Tika atzīmēts, ka priekšdarbi metro būvei Latvijas galvaspilsētā rit neapmierinoši.

Tiek veikti konkrēti pasākumi, lai paātrinātu celtniecības darbus.

LATINFORM

SACENSĪBA: VADĪBA, MEKLĒJUMI, INICIATIVA

Paātrinājums

Divas dienas Kirova kolhoza kantorī nebija nevienas dzīvas dvēseles. Visi kalpotāji devās šķirot novāktos linus.

Darbam vajadzīgo noskaņojumu prata radīt partijas pirmorganizācijas sekretārs J. Noviks, kolhoza priekšsēdētājs komunists B. Laizāns un galvenais dispečers, partijas biedra kandidāts un komjaunatnes pirmorganizācijas sekretārs V. Livzāns. Viņi strādāja tā, ka darbs raisīties raisījās, ar savu piemēru aizraujot arī pārējos. Divu dienu darba rezultātā novāktās vērtīgās tehniskās kultūras galvenā daļa tika rūpīgi sašķirota.

Paātrinot šīgada ražas novākšanu, kolhoza komunisti un partijas organizācija kopumā cenšas pilnīgāk izmantot tās iespējas, kas sekmē darba efektivitātes un kvalitātes paaugstināšanu. Pēc komunistu iniciatīvas lauk kopju vidū plašu vērienu guvusi sociālistiskā sacensība par sekmīgu XXVII kongresa lēmumu izpildi, par divpadsmitās piecgades pirmā gada plānu un saistību un kārtējās lauksaimniecības kampaņas ātru un kvalitatīvu aizvadīšanu.

Īpašu vērību partijas organizācija pievērš darba sacensības atklātības jautājumam, pastāvīgi virzot savu aktīvu uz operatīvu sacensības gaitas atspoguļošanu. Tiešo atbildību par to uzņēmusies arodkomitejas priekšsēdētāja komuniste I. Broka. Viņa savāc un apstrādā nepieciešamos datus, izdod speciālus biletenus un ik dienas tos sūta tieši uz lauku.

Lai kolhozā labāk izmantotu ražas novācamo tehniku, pēc partijas biroja ieteikuma ieviestas pastāvīgas kvalificētu speciālistu dežūras darba vietās. Šie cilvēki gan kontrolē darbu gaitu, gan vajadzības gadījumā sniedz mehanizatoriem praktisku palīdzību.

Uzticība jāattaisno

Šīgada ražas novākšanas vissaspringtākajās dienās sovhoza «Rudzāti» partijas organizācija saņēma viena no saviem labākajiem jaunajiem mehanizatoriem Jāņa Brūvera iesniegumu ar lūgumu uzņemt viņu PSKP biedru kandidātos.

Rūpīgi iepazinušies ar kombainiera politiskajām un lietišķajām īpašībām, partijas organizācijā un darba kolektīvā autoritāti iemantojušo komunistu J. Pastara un A. Brūvera rekomendācijām un komjaunatnes rajona komitejas rekomendāciju, partijas biedri J. Brūveru uzņēma savās rindās.

Mehanizators deva svinīgu solījumu, kas izskanēja kā zvērests: strādāt vēl labāk, vēl pašaizliedzīgāk, lai ar konkrētu darbu attaisnotu parādīto uzticību.

Savu vārdu vinš godam tur. Vadoties pēc plaujas darba rezultātiem, no 10. līdz 17. augustam viņš kopā ar otru jauno linu kombainieri Juri Grīgu izvirzījušies trešajā vietā saimniecības mehanizatoru sociālistiskajā sacensībā.

Sovhoza direktors komunists L. Spūlis administrācijas, partijas un arodbiedrības organizācijas vārdā darba sacensības uzvarētājiem pasniedza Goda rakstus un ziedus.

Tagad — lini!

Linu novākšanas kvalitāte — lūk, kas pašreiz īpaši uztrauc Dzeržinska kolhoza komunistus. Tas ir saprotams, jo bagātīgā augusta rasa, kas uzlabo linu stiebru kvalitāti, vienlaikus apgrūtina linu kombainiem plūkšanas un sukāšanas darbus.

Neskatoties uz to, vērtīgā tehniskā kultūra jānovāc ātri un bez zudumiem. Tāpēc kolhoza partijas organizācija un tās sekretārs L. Sondors, strādājot par dispečeru, linkopjus un mehanizatorus cenšas mobilizēt elastīgam darba laika režīmam, kas nodrošinātu kā kvalitatīvo, tā kvantitatīvo rādītāju palielināšanos.

Tikko lini ir apžuvuši, arī tehnika uzsāk darbu un bez pārtraukumiem strādā ar pilnu jaudu. Jāuzteic linu kombainieri G. Spūlis, J. Rubiņs un J. Skutelis, kuri prot efektīvi izmantot katru darba minūti. To viņi panāk ar savlaicīgu un rūpīgu tehnikas sagatavošanu, pastāvīgu tās aprūpi, pareizu ātruma izvēli, nemot vērā vietējos apstākļus.

Kolhozā ir 250 hektāru vērtīgās tehniskās kultūras. Šodien jau vairāk nekā puse ir novākta.

Plūkšanas sukāšanas un citu darbu kvalitātes kontroli veic vadošie speciālisti un kolhoza priekšsēdētājs komunists P. Elsts.

A. ALEKSANDROVS

Jaunajam mācību gadam

Preiļu grāmatnīcā notiek pedagoģiskās un mācību literatūras propagandas dekāde. Piedāvājam jaunākos izdevumus, piemēram, rakstu krājumu «Aug Dzimtenes patrioti», kurā apkopota pieredze, kas gūta republikas skolās militāri patriotiskajā audzināšanā. Interesanti ir «Apcerējumi par tautas izglītības un pedagoģiskās domas attīstību Latvijā». Matemātikas skolotājiem noderēs «Uzdevumi matemātikas olimpiādēs». Ir literatūra par valodas mācīšanu astoņgadīgajās skolās, par cilvēku vārdu un uzvārdu rakstību vienā vai otrā valodā.

Sērijā «PSRS — tautu brālība» iznācis aprakstu krājums «Karavīra šineļi nenovelkot», kas domāts plašam lasītāju lokam.

Pārdošanā ir gaumīgi atklātņu komplekti — V. Kalnrozes «Ainavas», «Akvareļi», «Gaujas nacionālais parks». Tie un citi lieti noder mācību stundās, stāstot par Dzimtenes dabu un vēsturi.

M. ŠESTAKOVSKA,
Preiļu grāmatnīcas jaunākā pārdevēja

TAUTAS KONTROLES LAPPUSE

Nr. 5 (60)

Pārskati un vēlēšanas

Orientieris — jaunās prasības

Tautas kontroles orgānos noslēgusies pārskata un vēlēšanu kampaņa. Pati dzīve tautas kontrolieru uzmanības centrā izvirzījusi jaunu ceļu un formu meklējumus cīņai ar nesaimnieciskumu, bezstrādes ienākumiem, dzeršanu un alkoholismu.

Veselā virknē darba kolektīvu ar šiem jautājumiem saistītā situācija nav nemaz tik vienkārša. Tāpēc, strādājot pa vecam, stāvokļa uzlabošanos būtu grūti panākt. Tagad katram kļuvis skaidrs, ka nepieciešams pašos pamatos mainīt darba stilu un metodes, arī pašu attieksmi pret pārmaiņām. Sajā sakarībā kļūst skaidrs arī tāds fakts, ka pārskata un vēlēšanu gaitā nomainījās apmēram trešdaļa tautas kontrolieru. Bet viņu kopējais skaits pašlaik tuvojas pusotram tūkstotim cilvēku. Par tautas kontroles orgānu cīņas spara paaugstināšanos zināmā mērā liecina arī to sastāva kvalitatīvie rādītāji: aizvadītajā kampaņā grupu un posteņu sastāvā ievēlēti 506 PSKP biedri, 173 komjaunieši, 150 vietējo padomju deputāti un viens Latvijas PSR Augstākās Padomes deputāts.

Prakse rāda, ka arvien plašāka strādnieku un ierindas kolhozniekū iesaistīšana tautas kontroles orgānu darbībā visai pozitīvi ietekmē izvirzīto uzdevumu veiksmīgu risināšanu. Un tā nav nejaušība, jo tautas kontrolieriem vienmēr jābūt notikumu centrā un ar savu principiālo pieeju, prasīgumu it visā jārāda piemērs pārējiem. Patlaban 30,5 procenti no tautas kontrolieru kopējā skaita ir strādnieki, 39,2 procenti — kolhozniekī.

Īpaša uzmanība atskaišu un pārvēlēšanu kampaņas gaitā tika pievērsta tautas kontroles vadošo un cehu grupu priekšsēdētāju kvalitatīvajam sastāvam. Sobrīd daudz kas atkarīgs tieši no viņu pārliecības, organizatoriskajām spējām un noteiktas rīcības. Šiem cilvēkiem jābūt vadītājiem vistiešākajā šā vārda nozīmē: nebaidoties no attiecību saasināšanās ar darba disciplīnas un sociālistiskās likumības pārkāpējiem, protot ne tikai ieraudzīt nebūšanas, bet arī palīdzot tās likvidēt. No 124 vadošo un cehu organizāciju priekšsēdētājiem 58 ir inženiertehniskie darbinieki un lauksaimniecības speciālisti, 103 — PSKP un VLKJS biedri.

Visnotaļ iepriecinošs ir arī tas fakts, ka 48 priekšsēdētāji jau bijuši izvēlēti par partijas pirmorganizāciju sekretāru vietniekiem un ietilpst partijas komiteju un partijas biroju sastāvā. Tas liecina ne tikai par viņu nopelnu un autoritātes atzīšanu, bet arī par noteiktu rīcības koordinēšanas formu starp vairākiem kontrolējošiem orgāniem. Tieši partijas komiteja vai partijas birojs ir tas centrs, kura uzdevums ir dot kontroles darba pamatvirzienus kolektīviem.

Plašs ir tautas kontrolieru rūpju loks. Kritiskās piezīmes un priekšlikumi, kas izskanēja pārskata un vēlēšanu laikā, nereti iziet ārpus administrācijas vai speciālistu kompetences loka. Tos atrisināt vistuvākajā laikā nāksies rajona vai republikas organizācijām. Tā, piemēram, jau sen bija laiks atrisināt jautājumu par svaru pieškiršanu Suvorova kolhozam. Līdz pat šim laikam lopu svars saimniecībā tiek noteikts ar apmērīšanas metodi. Tas neizslēdz pierakstīšanas iespēju.

Asa, Izglītības ministrijai adresēta, kritika izskanēja Aglonas internātskolā sapulcē — sakarā ar nepiedodami ieilgušo skolas ēkas, katlu mājas un ūdensapgādes sistēmas kapitālremontu. Izredžu uz to, ka skola būtu gatava līdz jaunā mācību gada sākumam, nav nekādu. Kaut gan remonts uzsākts jau 1983. gadā. Pilnīgi pareizi rīkojās rajona Tautas deputātu padomes izpildkomiteja, izskatot šo jautājumu īpašā sanāksmē.

Veselu rindu piezīmju Daugavpils piena kombinātam — savam vadošajam uzņēmumam — sapulcē izteica Preiļu siera rūpnīcas darbinieki. Starp citām pretenzijām bija iebildumi pret to, ka nepietiekamā daudzumā tiek iedalīti līdzekļi iekārtu mazgāšanai. No to trūkuma cieš produkcijas kvalitāte.

Produkcijas kvalitātes uzlabošana, cīņa par ekonomiju un taupīgumu un daudzi citi jautājumi tika skarti arī Ļenina un Suvorova kolhozu, kolhoza «Krasnij Oktjabrj» un sovhoza «Rudzāti» sapulcēs. Izvirzīto problēmu aktualitāte nevienu neatstāja vienaldzīgu. Ne jau velti sapulču debatēs uzstājušos skaits vidēji bija no 8 līdz 12 cilvēkiem. Kad tiek veikts sistemātisks un rūpīgi pārdomāts darbs, ir arī ko apspriest.

Taču ne jau visur tautas kontroles grupu un posteņu darbs atskaites periodā izcēlās ar tik augstu līmeni. Nopietna kritika izskanēja kolhoza «Dubna» un Dzeržinska kolhoza sapulcēs, jo šo darba kolektīvu tautas kontrolieri atskaites periodā nebija strādājuši pietiekami efektīvi, savu darbību plānojuši tikai formāli. Lēmums bija vienbalsīgs: nepieciešama darba stila un metožu pārkārtošana. Pie tam, pārkārtošanās ne tikai vārdos, bet arī darbos.

Tautas kontroles grupu un posteņu darbības rezultativitāte uz vietām bieži vien nav pietiekamā līmenī. Par to liecina rajona komitejā no darba kolektīviem pienākušie signāli. Gada pirmajā pusgadā saņemto sūdzību un priekšlikumu skaits krietni pārsniedz atbilstošo pagājušā gada rādītāju. Lielākā daļa skarto jautājumu attiecas tieši uz nekārtībām konkrētās vietās. Tātad arī šo problēmu risināšanas pasākumi vispirms jāsāk īstenot savā tautas kontroles grupā vai postenī. Turpmāk rajona komiteja plāno visās vietās vairāk organizēt pārbaudes, biedriem sniedzot nepieciešamo metodisko atbalstu.

Jāatzīmē, ka pārskata un vēlēšanu periodā vajadzīgo ritmu uzturēja arī partijas rajona komitejas, rajona izpildkomitejas un tautas kontroles rajona komitejas pārstāvji, kuri piedalījās gandrīz visu pārskata un vēlēšanu sapulču darbā.

Pārskatu un vēlēšanu periodā notikušas 184 sapulces un darba kolektīvu pārstāvju konferences. Tajās piedalījās apmēram 3 tūkstoši cilvēku, kas ir par 2 tūkstošiem vairāk nekā pagājušajā gadā. Visu grupu un posteņu darbs kopumā ir vērtējams apmierinoši.

Taču galvenais jau nav saņemtais novērtējums, bet gan tautas kontrolieru reālais ieguldījums partijas un valdības lēmumu īstenošanā. Tam tomēr jābūt daudz jūtamākam.

M. LOMAKINS,
tautas kontroles rajona komitejas priekšsēdētājs

NO FEĻETONISTA BLOKNOTA

Bermudu trīsstūris

Tici man, cienījamais lasītāj, būtībā es esmu pilnīgi pret to, lai visādus brīnumus pieminētu. Dabā brīnumu nav! Ņemsim, piemēram, Bermudu trīsstūra mīklu. To pašu, ko savā grāmatā aprakstījis amerikāņu zinātnieks Carlzs Berlics. Tad, lūk, šajā grāmatā runa ir par vienu no Rietumu Atlantijas rajoniem, kurā kā noslēgtā trīsstūrī bez pēdām pazūd simtiem kuģu un lidmašīnu.

Rakstnieks visus šos gadījumus nespēja izskaidrot — kaut arī vadījās tikai pēc zinātniskām kategorijām. Vietumis pat pēc pārdabiskiem spēkiem. Tikai pavisam nesen manās rokās nonāca materiāls, kurš uzreiz izskaidroja visus šos faktus. Bez šaubām, noslēpumainības plīvurs pagaisa kā nebijis...

Taču dažreiz gadās tādas dzīves situācijas, kuras vedina uz domām, ka jebkurā trīsstūrī tomēr ir kādi neparasti elementi. Ņemsim, piemēram, cilvēku attiecības. Vai atcerieties populāro dziesmu? «Pa labi virpotāja cirtas, pa kreisi — kalēja». Tālāk seko nebūt ne saulainas attiecības starp šo cirtu īpašniekiem un kādu meiteni. Lūk, acīm redzamas trīsstūra uzbūves psiholoģiskais fenomens.

Taču atmetīsim abstraktus spriedelējumus! Visdažādākās dzīves situācijas dod mums pietiekami daudz materiāla. Piemēram, nesen redakcija saņēma ziņojumu no kolhoza «Zelta vārpa». Labvēļi, kuri tomēr gribēja saglabāt savu inkognito, informēja par notikumiem, kas nevienu nespēj atstāt vienaldzīgu.

1984. gadā kolhozam «Zelta vārpa» ļoti ievajadzējās kokmateriālu. Cēla jaunu ciematu. Klāt pie visa — ne vienmēr pietika kurināmā kaltei. Vajadzēja celt arī šķūņus pie fermām. Un saimniecības vadība (nu jau par vēsturi kļuvušajos laikos) nolēma izcirst kādu jauku meža gabalu. Lai kokmateriālus izmantotu visām minētajām vajadzībām. Piemērotu audzi atrast nebija grūti, un drīz vien zāģi jautri dziedāja pēkšņi un izdevīgi pagadījušos mežcirtēju rokās.

Apmēram 300 metru attālu no Sila fermas. Cirsma bija izvēlēta veiksmīgi: ērti piebraucamie ceļi, laba koksne.

Drīz vien (kā uz burvja mājienu) nogūla mežs. Apmēram 6 hektāru platībā. Taču interesantākais ir tas, ka mežs gan pazuda, taču baļķi, kas radās šīs, ja tā varētu teikt, akcijas rezultātā, joprojām ir savā vietā. Tiesa, patlaban var saskaitīt apmēram 1 000 celmu, bet tikai 700 baļķus, kurus, starp citu, nepielūdzamais laiks jau krietni vien sabojājis.

Šo notikumu pilnībā varētu attiecināt uz brīnumu kategoriju: pārdabiski spēki bezmērķīgi izpostīja mežu un, savu padarījuši, pazuda. Jo iemeslus, kādēļ netika izvesta koksne, pat ar vislielākajām pūlēm grūti atrast. Kā jau tika minēts, piekļūt cirsmai varēja lieliski. Bez darba kolhozā stāv gateris, kurš pāris dienu laikā balkus pārvērstu dēļos. Zāģmateriālu izmantošana kolhozā ir visai plaša. Piemēram, fermā «Dabari» arī šobrīd vēl nav šķūņa. Tā nepieciešamība, kā saka paši kolhozniekī, ir spiedoša. Kāpēc gan saimniecības vadība izliekas, ka par šādiem baļķiem nav neko dzirdējusi?

Pārbaudē atklājās, ka vainīgi bijuši nevis brīnumi, bet gan tas pats bēdīgi slavenais «Bermudu trīsstūris». Šoreiz nav runa par noteiktu teritoriju, bet gan par triju atbildīgu personu dienesta darbības diapazonu.

Pirmais, protams, kolhoza priekšsēdētājs V. Valters. Viņa dienesta stāvoklis liek vienmēr rīkoties tā, lai saimniecībai nerastos nekādi zaudējumi. Šoreiz bezatbildības motīvs ir ļoti vienkāršs: priekšsēdētājs nevar viens visu redzēt un par visu zināt... Bet — runa taču ir ne par sīkumiem, bet gan par kolhoza naudu.

Nekādu ieinteresētību par nocirsto un trūdošo mežu nav parādījis arī kolhoza «Zelta vārpa» tehniķis celtnieks M. Kristovskis. Tiesa, formāli arī viņa attieksme ir nevainojama. Celtniecības darbiem taču jāsaņem gatavi materiāli. Bet, ja skatām būtiski... Dēļu trūkuma gadījumā sen bija laiks celt trauksmi.

It kā taisnība arī mežsargam P. Lāčkājam. Viņš, kaut arī ir atbildīgs par bezmērķīgi izniekoto mežu, pats tomēr izvest kokus no meža nespēj. Nav tam piemērotas tehnikas.

Trīsstūris noslēdzies. Tā stūros atrodas minētās atbildīgās personas. Bet centrā — jau divus gadus iet bojā vērtīgs celtniecības materiāls. Viss psiholoģiskais komplekss — kā uz delnas!

Diemžēl līdzīgi «Bermudu trīsstūri» bieži vien rodas dažu atbildīgu darbinieku dienesta attiecībās. Uzskatām, ka tautas kontroles rajona komitejas terapeitisko līdzekļu arsenāls būs pietiekams, lai palīdzētu atbrīvoties no minētā kompleksa. No nesaimnieciskuma un izšķērdības sērgas.

M. LOMAKINS,
A. ĀLEKSEJEVS

Traktoru kapsētas

Kopā ar Kirova kolhoza priekšsēdētāju Broņislavu Laizānu ilgi stāvējām laukmalē pie Čaču viensētas un spriedām: kas tas varētu būt? Mūsu priekšā bija divi traktori T—150 K ar desmittonnīgajiem kūtsmēslu ārdītājiem piekabē, trešais šāds ārdītājs atradās mājas otrā pusē, bet bez traktora. Pagalmā pie durvīm zvilnēja traktors MTZ—JuM. Vai tā ir šo māju saimnieku personīgā tehnika? Kāpēc ieaugusi nezālēs? Tomēr ne. Kā vēstīja krāsainie uzraksti uz kabīņu durtiņām, tā pieder zinātniskās ražošanas apvienības «Latvijas agroķīmija» Preiļu nodaļai. Varbūt ļaunprātīgi noslēpta pie viensētas kokiem? Pirktu mantu saimnieks nebūtu atstājis dieva ziņā — lai rūsē «zem liepām».

Organisko mēslu izvešanai apvienības «Latvijas agroķīmija» rajona nodaļa izveidojusi piecas brigādes. Sestā tātad ir rezervē un tiek glabāta brigadiera Pētera Čača tēva mājās? Radās jautājums, kāpēc šī rezerve nav kaujas gatavībā numur viens?

No pagājušā rudens te dīko abi traktori un piekabes, arī «Belarusj» ar iekrāvēju. Vai te ir tehnikas izgāztuve? Nederīgas mašīnas? Nemaz tik briesmīgi nav. Ja neskaita rūsas plankumus, kas vienmēr ir klāt, kad mašīna stāv bezdarbībā un nebauda cilvēka roku siltumu. Ja neņem vērā, ka viens otrs pacenties pievākt kādu detaļu, piemēram, starmeti. Ja mazliet papūlas, varētu vēl iedarbināt, likt kustēties snaudošajiem desmitiem zirgspēku.

Citā viensētā — Mežamiču liešos pie Jeronīma Upenieka mājām tāpat «glabājas» (jālasa: rūsē, iet bojā) divi mēslu ārdītāji un trīs traktori, «Belarusj» bieži vien manīts vai nu viensētas saimnieka pļavā vai pie kāda kaimiņa. Darbu netrūkst. Arī uz veikalu ar traktoru braukt ir ērti. Seit tehnika stāv ilgāk nekā pie brigadiera mājām.

Atgriezīsimies pie tā, cik brigāžu strādā agroķīmiķu apvienībā. Pareizi, piecas! Sestā ir Kirova kolhozā izkomplektēta, sadalīta divās daļās, atstāta aizmiršanai. Traktori pacietīgi panes savu sūro likteni, bet kolhozniekī rāda ar pirkstiem un šausmīnās:

— Kas tikai nenotiek!

Daudz traktoru un to piekabju ir arī dažās viensētās kolhozā «Krasnij Oktjabrj». Vai septītā brigāde? Bagāta gan ir organizācija, kam tik plašas izšķērdēšanas iespējas. Kolhoza «Krasnij Oktjabrj» vadība griezusies apvienībā ar priekšlikumu, lai ļauj šos traktorus un piekabes savākt savā bāzē. Citādi baidoties lopi un cilvēki, krītoties darba ražīgums un izslaukumi. Neļāvuši.

Interesanti, vai ilgi vēl pastāvēs dīvainie rēgu kapi pie viensētām? To ierīkošana prasījusi simtus tūkstošus rubļu.

Nav vārdam vietas — vēriens ārkārtīgi plašs. Kam pienākas lauri?

A. MEŽMALIS

FOTO APSŪDZ

... Bagātais dara kā grib

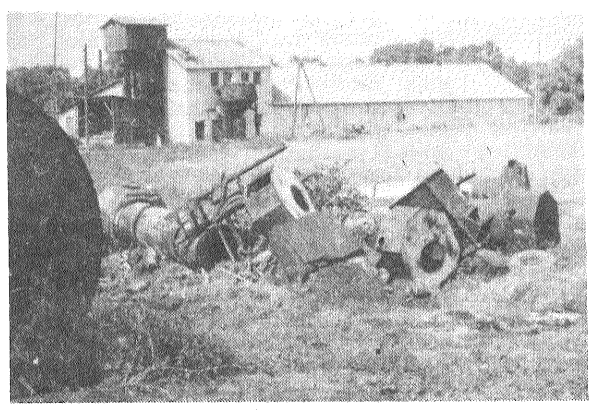

Fotoattēlos redzamās «klusās dabas» reida brigādes locekļi bija spiesti skatīties Rušonas padomju saimniecībā (pie graudu kaltēm Gailīšos). Fiksēti metāllūžņu divi glabāšanas veidi: lauka vidū un (cenšoties neglītumu slēpt) koku pavēnī.

Kāpēc metāls nav nodots pārkausēšanai? Uz šo jautājumu ir neoficiāls paskaidrojums: ja visu nodosim, nākamgad uzliks vēl lielāku plānu, proti, tad nebūs iespēju to izpildīt. Tāpēc metālu gadiem ilgi «nogatavina» lietū un sniegā.

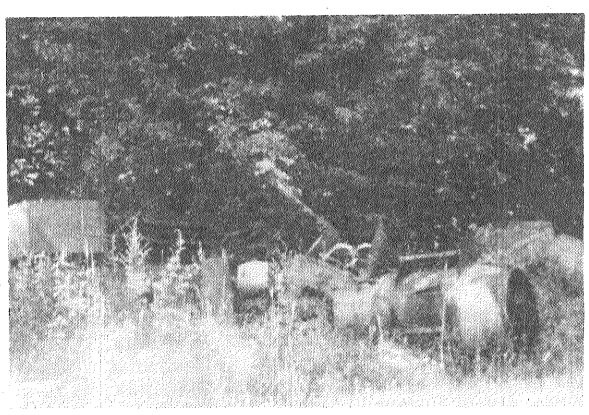

Kur rodas tik daudz metāllūžņu? Arī šoreiz atbilde ir neoficiāla: kādu agregātu vai mašīnu remontēt ir sarežģīta lieta — trūkst arī rezerves detaļu utt. Ērtāk ir lietoto ātri norakstīt un pirkt jaunu. Naudas taču gana. Jā, bagāts...

Uzskatām, ka tautas kontrolieriem (ne tikai sovhozā «Rušona») šajā sfērā darba vēl daudz.

K. PRIEDĪSA teksts un foto

CILVĒKS BŪVĒ MĀJU

Pils vai būdiņa?

VAI IEMITNIEKAM IR VIENALGA, UZ KURU PUSI AR LOGIEM RAUGĀS MĀJA, KĀDA TĀ IR?

Mūsu saimniecības centrā tagad paceļas vairākas sabiedriskās un individuālās viendzīvokļu mājas, top trīs jaunas. Tām pusi tāmes vērtības sedz kolhozs, otru — nākamais īpašnieks, saņemot valsts kredītu. Gribētāju uz šādiem noteikumiem tikt pie labas mājas kolhozā netrūkst, taču visu prasības apmierināt vienā reizē nevaram. Divām no topošajām kotedžām saimnieki vēl būs jāizraugās — kam dot priekšroku. Trešais zināms — tas esmu es pats. Kolhozā strādāju par būvdarbu vadītāju. Vēlos izteikt savas domas, piedaloties laikrakstā «Ļeņina Karogs» aizsāktajā diskusijā par individuālo celtniecību.

Mums ir lietuviešu projekts ar četrām istabām, virtuvi un plašām pagrabtelpām, mezonīnu un divām terasēm, saimniecības ēkām, kuru izmēri ir 6x6 metri, saimniecības virtuvi piebūvē. Tātad trīs ģimenes jau varēs svinēt jurģus, kādām piecām vai sešām būs jāpagaida. Mājas ir lētas, jo puse, kas jāmaksā pašam, ir mazāka par desmit tūkstošiem, ir interesants projekts, kaut arī mums, būvniekiem, pie tā daudz darba — septiņi stūri iziet uz āru, trīs — uz iekšu. Šīs celtnes skaisti iekļaujas apkārtnē un papildina to, izceļ.

Būvētājiem ir vienalga, uz kuru pusi pagriezt kādu mājas stūri, uz kuru likt raudzīties logiem. Savu māju sagriezu kā likās labāk, lai augu dienu dzīvojamo un atpūtas telpu logos būtu saule, bet virtuves logi atrastos ziemeļu pusē — tur vajadzīgs vēsums. Pārējās divas orientējām ar galiem pret ceļu. Būtu bijuši konkrēti saimnieki, izvēlētos stāvokli pēc saviem ieskatiem, bet tā būs jāsamierinās ar to, kas ir. Kad celsim nākamās, šī kļūda jālabo. Tiem, kuri dzīvos, jāinteresējas par mūsu darbu. Citiem vārdiem — jāveic pasūtītāja kontrole. Pasūtītājs tāpat varētu izvēlēties kādu citu projektu, jo mums visiem taču gribas, lai ciemata būtu vairāk dažādu māju.

Kad agrāk spriedām par individuālo celtniecību, visas valodas novirzījās uz būvmateriālu trūkumu. Tagad tas vairs netraucē, pie labas gribas var sagādāt visu. Bet ne visi būvējas paši, ne visiem tas iespējams, ieeja ir tad, kad celtniecības darbus uzņemas kolhoza būvbrigāde, strādā no pamatiem līdz pat pēdējiem apdares darbiem, un nākamais īpašnieks visu saņem gatavā veidā. Mūsu kolhozs ir viens no mazākajiem rajonā, šīs problēmas mums izvirzās vēl saasinātākā veidā. Un tomēr tā ir vienīgā ieeja: veidot kooperatīvus, biedru apvienības un būvēt centralizēti. Bet apdares kiegeļi, pamatu bloki un citi materiāli? Rajona patērētāju biedrības tirdzniecības apvienības veikalā tos var iegādāties tikai par skaidru naudu. Kāpēc tad kolhozs, kurš būvējas centralizēti, to nevarētu izdarīt ar pārskaitījumu? Ērti un izdevīgi. Tagad ir tā, ka nauda jāizņem un tajā pašā dienā jāiemaksā atpakaļ. Varbūt varētu ieviest čeku grāmatiņas, beznaudas norēķinus starp organizācijām?

Zināms, ka visvairāk ļaudis būvējas tieši vasaras mēnešos, bet ziemā būvlaukumos valda miers. Tomēr vairākas preces, tajā skaitā arī gāzbetona blokus, viegli iegādāties tieši ziemā, kad tie nav vajadzīgi, bet tagad jāstāv rindā. Vai tirdzniecību nevarētu diferencēt atbilstoši pieprasījumam?

Kā jau citi izteikušies rajona laikrakstā, arī mums ir grūtības ar kokmateriāliem. Logu un durvju blokus pasūtām kaimiņos — Madonas rajona Varakļānos. Kokapstrādes cehs samērā lēti un labi izpilda mūsu pieteikumus. Vai par to nevarētu padomāt savā rajonā uz vietas? Tādu cehu iekārtot varētu kaut vai sadzīves pakalpojumu kombinātā. Individuālā celtniecība rajonā taču vēl vairāk jāpaplašina un jāsekmē.

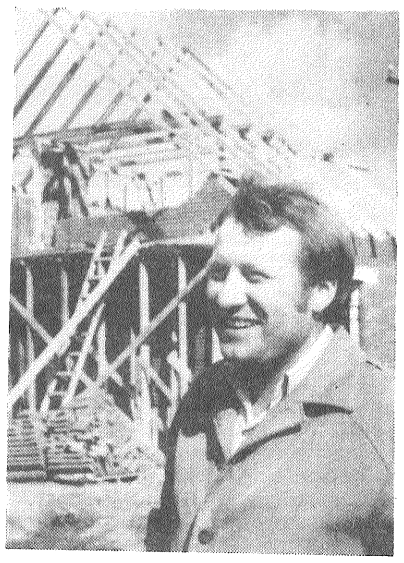

Daudz varētu izdarīt arī uz vietas. Kolhozā ir gateris, bet vecs — no 1962. gada, tāpat nolietojušies arī ripzāģis un ēvelmašīna. Vajadzīga jauna iekārta — gateris, ēvelmašīna, frēzmašīna, elektriskais urbis un tamlīdzīgi. Jau vairākus gadus no vietas pieteikumus to iegādei iesniedzam rajona agrorūpnieciskajā apvienībā, bet tur klusē. Tiekoties ar Habarovskas pilsētas saimniecības ļaudīm, biedrs M. Gorbačovs īpaši uzsvēra, ka uz vietas jāorganizē nepieciešamo būvmateriālu ražošana. Tas attiecināms arī uz logu un durvju blokiem, sijām, dēļiem grīdām un citu. Ražosim, lai tik mums ir vajadzīgā iekārta.

Esam ļoti priecīgi, ka beidzot tikām paši pie sava autoceltņa uz ZIL—130 bāzes. Bija veca mašīna, paši izremontējām, un tagad bez bēdu. Nav uz muguras jānēsā kiegeļi, ar spaiņiem uz otro stāvu jāceļ java. Bet mums vēl vajadzīgs elektriskais trīsis vai paceļamā platforma, 250 litru tilpuma betona maisītājs, sienu apmetējs, vēl citi rīki, lai varētu mehanizēt smagos un darbietilpīgos procesus.

Bieži sarūgtina ūdensvada izbūve. Ar polietilēna caurulēm apgādā specializētā PMK, bet tur bieži vien atraida: nav tik daudz, vispirms jāapgādā sabiedriskās fermas, tad, ja paliks pāri, saņemsiet. Līgumus kolonna slēdz gan, bet nepilda. Mēs sadūšojāmies un ar savām pretenzijām ieradāmies republikas Valsts agrorūpnieciskajā komitejā. Arī tas nelīdzēja.

Lai kolhoza būvbrigādes darbs būtu efektīvs, tajā jābūt vismaz 12 cilvēkiem, kuri pārzina dažādas specialitātes. Mēs esam astoņi. Vīri gados jau veci, maz ko arī pieprot — vienīgi nomainīt aizgaldas fermās. Nevienam nav specialitātes. Jāgatavo pašiem savi kadri, jo uz profesionāli tehniskajām vidusskolām vāja cerība. Vai rajonā nevarētu organizēt mūrnieku, namdaru un krāsotāju kursus, apmācīt trijos vai vairāk mēnešos cilvēkus viselementārākajās zinībās šajās specialitātēs?

Mūs neapmierina sadale. Piemēram, trūkst siltumizolācijas materiālu, joprojām velti gaidām Līvānu būvmateriālu un konstrukciju kombināta apsolītos ugunsdrošos kiegeļus. Tie vajadzīgi skursteņu galviņu izmūrēšanai, plītīm lauku virtuvēs.

Kad esam nolēmuši uzcelt savu ģimenes mājokli, tad vēlamies, lai tas nebūtu no rupjiem neapvelētiem dēļiem sanaglota četrstūraina būdiņa, bet gan īsta mūsdienīga pils. Skaista, ērta, ar racionālu plānojumu, lēta, oriģināla. Tādām prasībām atbilst mājas, ko celam savā saimniecības centrā Smelteros — to kopīgā vērtība ar komunikācijām un saimniecības ēkām ir 20 000 rubļu, pasūtītāji maksā tikai pusi. Mēs celam ar garantiju uz vismaz 50 gadiem.

R. PASTARS,
Dzeržinska kolhoza celtniecības darbu vadītājs

ATTĒLĀ: R. Pastars pie savas topošās mājas.

J. SILICKA foto

Konkurss

Lai aktivizētu piena un gaļas rūpniecības uzņēmumu un biedrību pirmorganizāciju darbību dabas aizsardzības jautājumu risināšanā (mazatkritumu tehnoloģisko procesu ieviešanā, ražošanas procesos radušos atkritumu utilizācijā, attīrīšanas iekārtu ekspluatācijas nodrošināšanā, ražošanas kultūras celšanā, uzņēmumu teritoriju labiekārtošanā un apstādījumu veidošanā, strādājošo ekoloģiskās audzināšanas uzlabošanā), Latvijas PSR Valsts agrorūpnieciskās komitejas kolēģija un Latvijas Dabas un piemineklu aizsardzības biedrības Centrālās padomes prezidijs nolēma organizēt konkursu jeb skati par labāko darbu dabas aizsardzībā.

Laiks — no 1986. gada 1. oktobra līdz 1989. gada 1. oktobrim.

Uzvarētājus republikas mērogā noteiks republikāniskā orgkomiteja un apbalvos ar diplomiem un naudas prēmijām.

Lūdzu, klusāk!

Automašīnu radīts troksnis, ja brauc ar ātrumu 100 kilometru stundā, ir 80 decibelu; startējot propellera lidmašīnai, troksnis ir 120 decibelu; bravūrīga braucēja vadīta motocikla radītais troksnis ir 120 decibelu. Diskotēkas troksnis ir 114 decibelu. Trokšņa līmenim pieaugot, palielinās tā nelabvēlīgā ietekme uz cilvēka veselību. Ne jau velti ir aizliegti autotransporta līdzekļu skaņu signāli, ne bez pamata pieņemts lēmums par administratīvas atbildības noteikšanu sabiedriskās kārtības traucētājiem.

Nav atļauta skaļa dziedāšana, mūzikas instrumentu spēlēšana, deļošana un cita rīcība, kas rada troksni pēc pulksten 23.00. Tāpat par pārkāpumu atzīta radiouztvērēju, skaļruņu, atskaņotāju un magnetofonu lietošana sabiedriskās vietās vai dzīvokļos, ja ir atvērti logi un tas traucē citu cilvēku mieru.

Pat 85 decibelu liels ilgstošs troksnis izsauc dzirdes matiņu degenerēšanos un dzirdes pavājināšanos, kas sākumā ir pārejoša, bet ar laiku var kļūt pastāvīga.

Apkārtējās vides skaļums traucē ne tikai dzirdei. Tas bojā arī nervu sistēmu, rada paaugstinātu asinsspiedienu, ir viens no sirds un asinsvadu sistēmas slimību izraisītājiem.

Mūsu draugs un veselības sargs ir klusums un miers.

Putnu aizsardzībai

Republikāniskajā konkursā «Palīdzēsim spārnotajiem draugiem!» no mūsu rajona piedalījās 15 dalībnieki (10 kolektīvi un 5 individuālie).

Latvijas Dabas un piemineklu aizsardzības biedrības Centrālās padomes veicināšanas balvas saņēma Rudzētu vidusskola un Aldis un Jānis Bogdanoviči no Līvānu 1. vidusskolas. Ar Goda rakstiem apbalvoja Ārdavas, Rožupes un Dravnieku astoņgadīgās skolas.

Ir vasara, un mūs priecē putnu dziesmas. So dziedātāju būtu mazāk, ja bargajā ziemā par viņiem nerūpētos cilvēki. Minētais konkurss palīdzēja saglabāt daudz spārnoto draugu.

Putnu aizsardzībā pašlaik visaktuālākais jautājums ir viņu nosargāšana ražas novākšanas laikā. Pēdējos gados šim jautājumam pievērsta lielāka uzmanība. Katra saimniecība saņēmusi speciālu metodisko literatūru pēc kuras vadoties, ražas novākšanas gaitā iespējams novērst putnu bojā eju.

Un vēl — Latvijas Dabas un piemineklu aizsardzības biedrības Centrālās padomes prezidijs uzskata par lietderīgu konkursu turpināt. Līdz 1. septembrim tiks izstrādāts jauns konkursa nolikums.

T. VILCĀNE,
Latvijas DPAB Preiļu rajona nodaļas padomes prezidija priekšsēdētāja vietniece

DABA un MĒS

„Dzīvības sakne"

MINSKAS APGABALS. Marjina Gorkas pilsētas iedzīvotājam pensionāram Vasilijam Borisevičam pastnieks nes desmitiem vēstuļu. Raksta dārznieki amatieri, zinātnieki, mediķi, cilvēki, kas cieš no dažādām kaitēm. Viņus visus interesē ženšeņs.

Gadus divdesmit atpakaļ V. Borisevičs sāka nodarboties ar «dzīvības saknes» audzēšanu.

Sobrīd viņš jau ir visā valstī pazīstams ženšeņkopis. Ar atbilstošu dokumentu, kas apliecina nodarbošanos. Simtiem cilvēku viņš ik gadus izsūta sēklas, dēstus, pašu sakni, palīdz ar padomu. Lielu darbu V. Borisevičs veic, veidojot «dzīvības saknes» plantācijas skolās, rūpniecības uzņēmumu agrocehos, kolhozos un padomju saimniecībās.

TASS fotohronika

Milti put vien

Starp pakalniem ieskautā gleznā Pelēču dzirnezera krastā, tāpat kā pirms simt un vairāk gadiem, kūsā dzīve — viens atbraucis samalt labibu, otrs — apriecāties par krāšņo dabu un sajust pagātnes elpu, vēl citi — nogaršot turpat dzirnavās cepto un tālu izslavēto Pelēču rupjmaizi. Daudzus apmeklētājus interesēs nesen izveidotā lauksaimniecības riku kolekcija. Apkārtne saposta, Jašas krastos lekopts bagātīgs augļu dārzs, bet nelielā saliņa kļuvusi par kolhozniieku iecienītu atpūtas vietu.

Te savu darbu ielicis sirmais dzirnavnieks Ādams Rusiņš un arī viņa priekšteči grūtajā, bet interesantajā meldera amatā. Pelēču dzirnavas nav pārvērtušās drupās. Kā tas noticis ar netālu esošajām Korņa dzirnavām, kā draud notikt ar krietni papostīto Aizkalnes dzirnavu ēku, kā ir noticis ar vairāk nekā sešsimt ūdensdzirnavām Latvijā.

Par Pelēču dzirnavām Preiļu rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieka Jāņa Vucēna spriedums ir skaidrs un konkrēts: «Šis ir vienīgās dzirnavas rajonā, un tās noteikti jāsaglabā. Šajā darbā kolhozu maksimāli atbalstīsim!». Arī K. Marksa kolhoza priekšsēdētājs Jānis Podskočijs un ciema izpildkomitejas priekšsēdētājs Pēteris Gavars ir viri, kam rūp dzimtās puses vēsture.

Bet Rusiņtēvs nepārdienās nesteidzīgi pieņem malējus. Nosver vedumu un liek iepildīt attiecīgajās piltuvēs — te milti, tur būs iesals, tur — grūbas un putrāimi. Ja vajag, var arī kādu baļķēnu izlaist caur gateri. Taču svarīgākais tomēr ir malšana.

Jāpaceļ aizvars, un ūdens šņākdams piepilda šahtu. Tad tiek atvērtas turbīnas lāpstiņas, un malšana var sākties. Pirmajā brīdī šķiet pārsteidzoši — šis nelielās upītes ūdens spēks kā spalviņas griež vairāk nekā tonnu smagos dzirnakmeņus, spēj darbināt gateri un citus dzirnavu mehānismus. Varētu vēl vairāk — dzirnavās bija domāts ražot elektrību. Rada izbrīnu, ka šodien praktiski neizmantojam mazo upju hidroresursus. Esam atteikušies no ekspluatācijā lik vienkārša un ērta dzinēja, kāds ir turbīna.

Ūdensdzirnavas — vieni no senākajiem mehānismiem. Tās izturējušas gadsimtiem ilgu laika pārbaudi un lietderīgi var kalpot mums un nākamajām paaudzēm. Kaut modernizētas, pamatos tās saglabājušās kā ražošanas vēsture senākie piemineklī. Pelēču ūdensdzirnavas (tāpat kā 40 citas ūdensdzirnavas Latvijā) ir objekts ar kultūrvēsturisku nozīmi.

A. BIEDRIŅŠ,
Latvijas PSR Kultūras ministrijas muzeju un kultūras piemineklu zinātniskās pētniecības padomes sektora vadītājs

ATTĒLĀ: Pelēču ūdensdzirnavu milttu gaņģis.

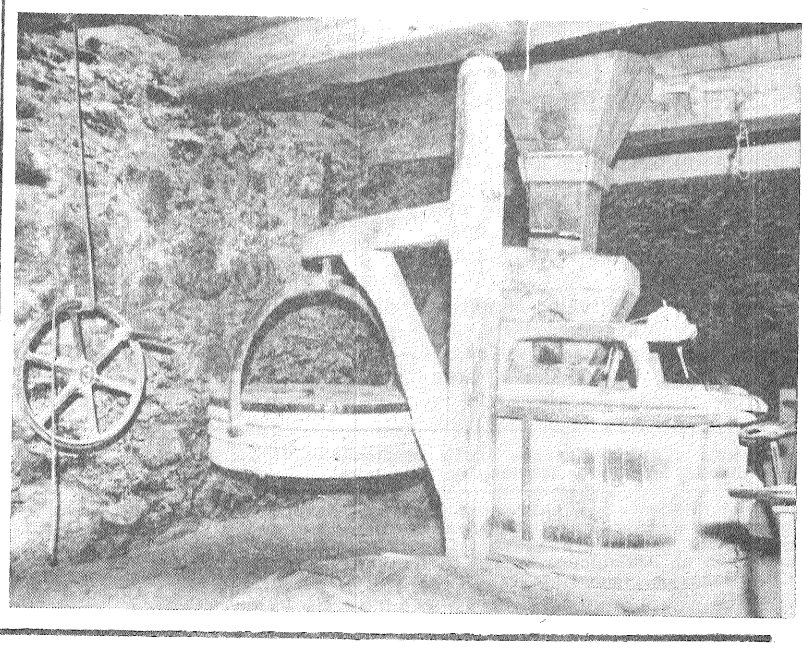

Dzejas dienas gaidot

PĒTERIS ZEILE

Košraga trīsrindes

(Kopš 1969. gada autors vasaras pavada Kurzemes zvejniekciemā Košragā, kur tapuši daudzi darbi.)

Dundagas dunoņu vērš mūzikā Sliteres priežu šalkas.
Jūras grandi maigā čukstā pārtop
Zilo kalnu zaļajās kraujās...

Jūra bēgumā atsedz karā sasisto desantlaivu.
Asā rūsa brīdina: sargies, neievaino sevi!
Bet vai tā nebrīdina par ko vairāk?

«Aizved mani uz Sliteres siliem...».
Tu pirmā man atvedi dziesmu sēro.
Tagad priedēs un jūrā tāds gaišums!

Priede saules pusē kuplāka aug.
Kur ir tava zaļā puse,
Zem saules staigātāj?

Buru laiva pret Sāmu salu
Zilganā dūmakā izplēn.
Manī tās nemiers vēl plīvo...

Kāds neredzēts skaistums —
zaļais stars starp saulrietu un jūru —
Tik īss un vienreizējs!
Jau trešo vasaru grimst saule jūrā bez stara...

Sliteres īves kā cilvēki — katrai savs dzimums.
Tikai zaru saskarē
Zaļa dzīviba plaukst...

Veco libiešu lietās, bērna zimētajā saulē,
Gladiolas ziedā pret gaismu
Tavu elpu un roku siltumu jūtu. Vēl...

Tu atklājies, atklājies pavisam,
Kā jaunibas atblāzma tāla...
Tai tvanigā siensmārda naktī. Tik īsā.

Ar Tartu livologiem ciemam cauri ejam.
Re, pusaizmirsti zveju rīki... Reti vārdi... Dziesmas...
No krēslas iznirst jaunā gaismā senais.

Trīs mēra akmeņi Mazirbē
Saulītē mīligi silda iecirstās sāpju rindas.
Skrien žiguļi žigli garām vien... Uz jūru, uz jūru...

Te debesis, zvaigznes un mākoņi citi.
Tajos jūras atblāzma, zvēru tramigā elpa
Un dzintara rēni mūžīgais mirgojums...

Bermudu trisstūri kuģi un komandas pazūd.
Krustcelēs kubveida veikaliņš. Krāsainu pudeļu rindas.
Te viri sabrūk un nemaņas atvars tos ierauj.

Stiepies cik jaudas uz pirkstgaliem.
Tik stāvot vienā vietā
Jaunus horizontus neatklāsi.

Tu nemeloji. Nē. Tu klusēji.
Bet vai tie nebija vissaltākie meli,
Kas skaļi brēca tavā klusumā?

Tu saki: ceļu daudz. Ej, izvēlies!
Bet īstam vīram nava izvēles —
Tam jābūt visur tikai Cilvēkam.

Rigā dienā caurmērā redzu 3 000 cilvēkus. Atsvešinātus.
Košragā satieku trīs — vecos Zīvertus un Dišleru Valdi.
Jūtos cilvēciski tuvināts un bagātināts.

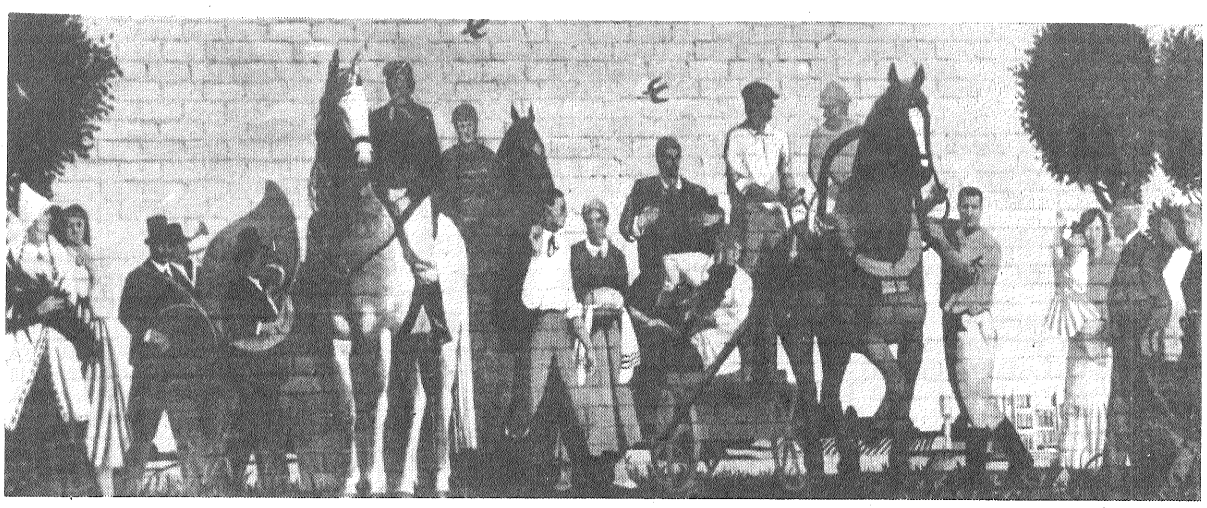

Glezna «Ražas svētki kolhozā» uz Riebiņu ciema izpildkomitejas ēkas sienas. Autori — T. Zaļkalna Latvijas Valsts mākslas akadēmijas studenti. *J. SILICKA foto*

Padomdevējam būt līdzās

Parakstīšanās uz laikrakstiem un žurnāliem rit pilnā sparā. Līdz augusta beigām jānoformē resoru parakstīšanās. Kā veicies?

Mēneša pirmajās divās desmitdienās Preses apvienības aģentūrā bija ziņas, ka no rajona saimniecībām to paguvuši izdarīt tikai kolhozs «Nākotne» un Rudzātu sovhozs, no rajona ciemiem — Rudzētu, Jersikas, Rožkalnu. Līdz 31. augustam, kad tiek pārtraukta sabiedriskā parakstīšanās, atlikušas dažas dienas. Individuālās parakstīšanās pēdējais termiņš — 31. oktobris — arī nav tālu. Protams, iecienīto laikrakstu vai žurnālu varēsit pasūtīt arī vēlāk, taču tad saņemsit to tikai februārī.

Šogad samērā labi strādā Dzenīšu sakaru nodaļa, kura apkalpo kolhozu «Sarkanā ausma», Rimicānu un Arendoles (kolhozs «Dzintars»), arī Rožupes sakaru nodaļa (Oškalna kolhozs). Te viena ģimene pastāvīgi abonē un lasa vidēji 6 — 7 periodiskos izdevumus. Daļu Oškalna kolhoza apkalpo Līvānu pilsētas sakaru nodaļa. Tur viena ģimene saņem vidēji 3,6 eksemplārus periodisko izdevumu. Šādas krasas atšķirības arī kolhozā «Rīts» (Jersikas sakaru nodaļas teritorijā — 6,3 eksemplāri, Līvānu pilsētas — 1,8). Komentāri lieki.

Vārkavas sakaru nodaļa kolhozā «Vārkava» realizē vienā ģimenē pa 5,6 periodikas izdevumiem, bet Aglonas un Rušonas nodaļas, kas apkalpo attiecīgas saimniecības — tikai 3,1 līdz 3,9 eksemplārus. Slikti apkalpoti M. Gorkija kolhoza ļaudis (Galēnu sakaru nodaļā — 3,5, bet «Zarjas» — 2,8 eksemplāri).

Arī šogad notiek konkurss (izsludināts sabiedrisko preses izplatītāju apspriedē rajona sakaru mezglā) par labāko sakaru nodaļu un labāko preses izplatītāju.

Uzvarētāji balvas saņems mūsu kopīgajos svētkos — Preses dienā.

Ar cieņu mēs minam to pastnieku un sabiedrisko preses izplatītāju vārdus, kuri jau daudzus gadus propagandē laikrakstus un žurnālus. Vera Krepkovska un Tatjana Goldova — Līvānu stikla fabrikā, Elizabeta Cimare — Līvānu eksperimentālajā bioķīmiskajā rūpnīcā, Ņina Sestopalova — Līvānu pārvietojamajā mehanizētajā kolonnā, Lidija Surgunte — Līvānu eksperimentālajā māju būves kombinātā, Ina Ceple — rajona centrālajā slimnīcā, Sofija Starovoitova un Tamāra Kazaka—Kazakeviča — Līvānu un Preiļu vidusskolās un citi.

Pastnieku somas nākamgad būs smagākas — sāk iznākt divi jaunatnes izdevumi. Žurnāls «Avots» — literārs, sabiedriski politisks ilustrēts izdevums, adresēts plašam lasītāju lokam. Iznāks reizi mēnesī, publicēs dzeju, prozu, publicistiskus un kultūrvēsturiskus rakstus, stāstīs par ievērojamākajiem kultūras un mākslas darbiniekiem, atspoguļos jaunatnes dzīves problēmas. Izdevumi latviešu un krievu valodā.

Žurnāls «Rabočaja smena» iznāks krievu valodā. Tas būs sabiedriski politisks un literāri māksliniecisks ilustrēts izdevums profesionāli tehnisko vidusskolu audzēkņiem.

Parakstīšanās uz preses izdevumiem ir loti svarīgs un nopietns darbs. Saimniecībās, iestādēs, uzņēmumos, organizācijās tas intensīvi jākoordinē partijas pirmorganizācijām, to sekretāriem. Lai katrs mūsu rajona iedzīvotājs ik dienas varētu saņemt mājās kvēlo partijas vārdu, kas ietverts laikrakstu un žurnālu lapās.

A. RANCĀNS

Redaktors V. PETROVS

OLAINES TEHNOLOĢISKAIS TEHNIKUMS

uzņem audzēkņus šādās specialitātēs:

tehniķi mehāniķi,
tehniķi tehnologi,
tehniķi plastmasu tehnologijā,
tehniķi ķīmiķi analītiskajā ķīmijā.

Iesniegumus pieņem ar astoņgadīgās skolas izglītību — no 1. jūnija līdz 31. jūlijam, ar vidusskolas izglītību — no 1. jūlija līdz 14. augustam.

Personas ar astoņgadīgo izglītību kārtos iestājeksāmenus no 25. jūnija līdz 5. jūlijam un no 1. līdz 20. augustam šādos priekšmetos: dzimtajā valodā (diktāts), matemātikā (vārdos), ar vidusskolas izglītību no 1. līdz 22. augustam dzimtajā valodā (sacerējums), ķīmijā (vārdos).

Tehniķiem mehāniķiem jākārto eksāmeni dzimtajā valodā un literatūrā (sacerējums), matemātikā (vārdos).

Bez iestājeksāmeniem uzņem audzēkņus, kuri astoņgadīgo skolu vai vidusskolu beguši ar atzīmēm «4» un «5».

Tehnikuma audzēkņi saņem stipendiju, ir kopmītne un kopgalds.

Tehnikums atrodas 20 kilometru attālumā no Rīgas un Jelgavas. Ir laba autobusu un dzelzceļa satiksme.

Dokumentus var izsūtīt pa pastu.

Adrese: 229014, Rīgas rajons, Olaine, Mendeļejeva ielā 8. Telefoni: 963163, 962141, 963363.

Dokumentus pieņem katru dienu no plkst. 9.00 līdz 18.00, sestdienās no plkst. 9.00 līdz 15.00.

Paņemiet no šis vasaras
Sarkano rozi ar ērkšķu kātu,
Lai līdz tālajiem rudens rietiem
Gaismu un spēku dvēselēs krātu!
(A. Vējāns)

LŪCIJU LOZDU un JURI BRAMANI,
VITU VICINSKU un JURI JAUDZEMU,
RITU KEISTERI un ANDRI LOZDU

sveicam, kopējo dzīves ceļu sākot!

Kolhoza «Dzintars» kolektīvs

OGRES 43. PTV

(228300, Ogrē, Meža prospektā 13, tālruņi 24711, 24668)

aicina vidusskolu audzēkņus, kuri beguši 9. klasi, turpināt mācības II kursā un apgūt sekojošas profesijas:

šuvēja motoriste,
adītāja,
grodotāja.

Mācības notiek latviešu un krievu valodā. Mācību laikā audzēkņi saņem bāzes uzņēmuma stipendiju un 50 procentus no ražošanas praksē nopelnītās summas. Absolventi strādā Ogres ražošanas apvienībā. Ir kopmītne.

RAJONA IEDZIVOTĀJU ZINĀŠANAI

No 1986. gada 1. jūlija uz laiku tiek pārtraukta vieglo automašīnu «Moskvičs» pārdošana uz kredīta. (LPSR Ministru Padomes atļauja Nr. 11—30/2699—K no 1986. gada 25. jūnija.)

PĀRDOD slaucamu govi. Griezties Līvānos, Rīgas ielā 308. Stepanova.

PREIĻU SCO

nosūta astoto klašu absolventus uz Jaunaglonas 58. PTV **mūrnieka montētāja** specialitātes apgūšanai. Sekmīgajiem audzēkņiem SCO maksā stipendiju: 1. apmācību gadā — 40 rbļ. mēnesī, 2. gadā — 50 rbļ. mēnesī, 3. gadā — 60 rbļ. mēnesī.

Pēc norīkojumiem griezties Preiļu SCO, Celtnieku ielā 2. Telefoni 22530, 21766.

PREIĻU KOOPERATĪVĀ PROFESIONĀLI TEHNISKĀ VIDUSSKOLA

ļūdz piedāvāt **gultas vietas** meitenēm 1986. — 1987. mācību gadam.

Maksa 15 rbļ. mēnesī.

Skolas adrese: Preiļos, Kooperatīva ielā 6. Telefoni 22864, 21764.

PĀRDOD slaucamu govi. Zvanīt pēc plkst. 20.00 pa telefonu 48502.

KINO

«EZERZEME»

25. un 26. augustā — **«Skaistuma salons»**, «Mosfiļm», sāk. plkst. 17, 19, 21; 27. augustā — **«Trauksmes zvans rītausmā»**, «Mosfiļm», sāk. plkst. 17 , 19, 21; 28. augustā — **«Angļu karabīnes trīs čaulas»**, A. Dovženko st., sāk. plkst. 17, 19, 21; 29. augustā — **«Deju laukums»**, «Mosfiļm», sāk. plkst. 17, 19, 21; 30. augustā filmas sāk. plkst. 14, 16, 18, 20; 31. augustā — **«Kādā mazpilsētā»**, «Gruzijafiļm», sāk. plkst. 16, 18, 20.

«ATPŪTA»

25. augustā — **«Lielā pastaiga»**, 1. un 2. sērija, Francija, sāk. plkst. 17.30, 20; 26. un 27. augustā — **«Piecas baiļu minūtes»**, «Mosfiļm». sāk. plkst. 17, 19, 21; 28. augustā — **«Arī uz akmeņiem aug koki»**, 1. un 2. sērija, PSRS — Norvēģija, sāk. plkst. 17.30, 20; 29. augustā — **«Izmeklēšana, riskējot ar dzīvību»**, Itālija, sāk. plkst. 17, 19, 21; 30. augustā — **«Skaistuma salons»**, «Mosfiļm»», sāk. plkst. 14, 16, 18, 20; 31. augustā filmas sāk. plkst. 16, 18, 20.

JĒKABPILS AUTOBUSU PARKS

organizē autovadītāju kursus apmācībai uz «D» kategoriju darbam uz autobusiem. Kursos pieņem autovadītājus, kuriem nepārtraukts darba stāžs ir ne mazāks par vienu gadu.

Personas, kas vēlas mācīties kursos, tiek pieņemtas darbā Jēkabpils autobusu parkā un apmācību laikā tiek maksāta alga 135 rbļ. mēnesī.

Nodarbību sākums 1986. gada 8. septembrī Jēkabpilī, autoskolā «Asote». Apmācību laiks — 1 mēnesis. Kursus apmaksā autobusu parks. Ir ēdnīca, kopmītne, uz darbu un no darba nogādā ar uzņēmuma transportu.

Pēc kursu beigšanas var strādāt Jēkabpilī un autobusu parka filiālēs Preiļos un Pļaviņās.

Izziņas pa telefonu 32480.

Administrācija

Laikraksts «Ļenina Karogs» iznāk otrdienās, ceturtdienās, sestdienās latviešu un krievu val.

«Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Прейльского районного комитета Коммунистической партии Латвии и районного Совета народных депутатов на латышском языке. г. Прейли, Латв. ССР. Издательство «Звайгзне», г. Рига, ул. М. Горького, 105.

REDAKCIJAS ADRESE: 228250, Preiļos, Komjaunatnes ielā 1.

TĀLRUŅI: redaktoram — 22059, redaktora vietniecei izdevumam krievu valodā un atbildīgajam sekretāram — 22154, redaktora vietniekam, lauksaimniecības un partijas dzīves nodaļām — 21996, rūpniecības un celtniecības nodaļai — 21759, vēstuļu, sabiedrisko organizāciju un skolu dzīves nodaļai — 22203, informācijas nodaļai — 21769, fotokorespondentam — 21985, grāmatvedībai, uzziņām par sludinājumiem — 22305.

Tir. 13 248 eks. (latv. val. 9 543 eks., krievu val. 3 705 eks.).

Laikraksts iespiests Latvijas PSR Valsts izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas Daugavpils tipogrāfijā 228400. Daugavpils, Valkas ielā 1.
Indekss 68169
1. nos. iespiedloksne. Ofsetiespiedums.
Pas. 1025.